
POLGÁRI JOG

Főszerkesztő:
Dr. MESZLÉNY ARTUR

Szerkesztik:
Dr. BECK SALAMON   Dr. VARANNAI ISTVÁN

Bubla Ferenc

Irta: dr. BECK SALAMON.

Kevesen vannak, akik Bubla Ferencel együtt nőttek fel — vagy a szabatosság okáért — hogy a szóban rejlő elismerés egyedül Bubla javára foglaltassék le — kevesen vannak, akik Bubla Ferencel együtt indultak el. Elfogadott, a közvélemény által hitelesített tekintélyként állott majd mindannyiunkkal szemben, amikor ítélőszéke elé kerültünk. És ennél az első találkozásnál megint értelmet kapott a göthei mondás: Was du von Vatern ererbtest erwirb es nun um es zu besitzen! Bubla Ferenc nem a másoktól átvett tralati-cius tekintélyével hatott ránk — velünk, mindannyiunkkal szemben egyenkint és esetenkint szerezte meg újra meg újra azt a személyi tekintélyt, mellyel pedig a köztisztelet őt már régen felövezte. Még testi megmozdulásának lassú nehézsége is egy fensőséges nyugalom erejével hatott, szinte a természettől rendelt, de bírói lényében felolvadóan bele-símuló, magasztos teátrális póz gyanánt. A tekintetében — nem tudom úgy látták-e mások is, két külszínre ellentétes vonás, szigorúság és jóság — de ez a két ellentét, mint egy gömb északi és déli félgömbje tesznek ki egy harmonikus egészet. Vannak tükrök, amelyek váltakozóan kétféle képet vernek vissza. Bubla Ferenc bírói psychéje is ilyen kettős törésű tükör volt. Judiciuma volt a fénytörés irányainak terelője, hogy vajjon szemöldökráncai mögé a szigorúság

üljön-e ki, vagy jóságos bölcs megértés derűjét ragyogtassa a szem jóságos pillantása. Igaz bírói lélek volt — nem pre-occupált nézetei és véleményei — a gyakorlati ember ösztöneivel az esetet nézte, de e nézés horizontjába beleesett az is, ami az eseten túl az egész emberi élet. Bubla Ferenc, a bukkott magyar szabadságharc után született, férfiuvá való érlelődése arra az időszakra esik, amikor az elszenvedett jogtalanság a hazafi elkeseredésében oldódott fel és minden nemes igyekezetet a jogtalanság elleni küzdelem kötött le — amikor a hazafiság nemzedékeket átfogó egyetemes érzése szinte mindenkit a jogért való küzdelem harcosává tett meg. Annak az ifjukornak, amelynek Bubla Ferenc részese volt, történelmi levegője — hasonlatosan a mai időkhöz — a valóság véres korbácsával nevelte nagyra mindenkiben az igazságtalanság elleni erős ellenkezést és a vágyat az igazság győzelmére. Csođa-e, ha az abban a levegőben felnőtt jogász — amely katonát, földmívest, orvost, papot, költőt is jogásszá nevelt — a személyes átérzés alapján elevenen fellázadt az igazságtalanság, minden igazságtalanság ellen. A kor lelke edzette keménnyé és jogászivá Bubla Ferencet is. Igaz, ez a kor sem szült csupa nagy jogászt és az egyéni hivatottságnak kellett hozzájárulni ahhoz, hogy a lelkek közös alaptendenciájából kinőjjön a nagy jogász, a nagy bíró. Bubla Ferencben meg voltak az ehhez szükséges nagy egyéni kvalitások, hiányzott belőle a jogász-ügyvéd combattans ereje, de annál erőteljesebb volt ítélőkészsége. Szembenállva a vitázó felekkel, nem volt praeoccupált nézete, az egész per anyagát mindkét fél vélt igazát az önmaga ítélőszéke előtt is végigvonultatta és hosszasan sok benső töprengéssel játszott végig önmagában is az ellentétes érvek csatáját. A vélemény kialakulásának ez a töprengő habozó módja vezetett végső eredményében a nemcsak formaszertinti ítélet erejével és tekintélyével ható állásfoglalásra. Bubla Ferenc ítéleteinek sikerült az is, amit a pernyertes fél nem tudott elérni: a vesztes ellenfél meggyőzése. Ez a bírói munka in ultima analisi az államélet biztonságának egyik sarkpontja. Ítéletének tekintélyét nem az állami mindenhatóság kölcsönfénye, hanem bölcsességének benső ereje alapozta meg. Hosszú bírói pályája alatt a hitejog művelője volt és oldala mellett nőtt fel bírói karunk sok kitűnősége. Jelentős munkát fejtett ki az egysé-

ges bírói és ügyvédvizsgáló bizottságban is, amelynek utóbb elnöke is volt. Mint jogi író nem volt termékeny, de a Jogász Egyletben és a jogászgyűléseken igen érdemes munkát fejtett ki. Egyéni jellemképének ily csonka vázolásából sem hagyható ki, hogy életének végéig nagy barátja és rajongója volt a zenének. A jogon túlterjedő érdeklődését mutatja az a halála alkalmából felemlített reminszcena, hogy ifjabb éveiben németnyelvű verskötetet jelent meg. Az a lélek, amely fiatal éveiben versekben keresett kifejezést és késő öregségében is a zene szépségében talált élvezetet, táplálta jogász erezét is a szépre, nemesre, az igazságra való törekvésében. Az utókor hálás kegyelettel őrzi meg emlékét jogász nagyjaink között.

A férj holtának nyilvánítása után tiz hó leteltével született gyermek törvényessége, vagy törvénytelenége.

Írtá: *Dr. Tóth György*, a Kúria bírāja

(Folytatás*)

II.

Ezek után a német jog és irodalom jelenlegi állását is vázlatosan ismertetem, hogy ez is némi fényt vessen kérdésünkre.

A német birodalmi polgári törvénykönyv szerint:

18. §. Die Todeserklärung begründet die Vermutung, dass der Verschollene in dem Zeitpunkte *gestorben* sei, welcher in dem die Todeserklärung aussprecheenden Urtheile festgestellt ist.

Ez szóhangzat szerint azonos a Pp. 734. §. IV. bekezdésével.

A holtaknyilvánítás után való házasságra nézve az 1348—1352. §-ok rendelkeznek.

A H. T. 74. §. rendelkezésének az 1348. §. felel meg, de két mondatra és két bekezdésre bontva. A II. bekezdés így szól: „Mit der Schliessung der neuen Ehe wird die frühere Ehe aufgelöst. Sie bleibt auch dann aufgelöst, wenn die Todeserklärung in Folge einer Anfechtungsklage aufgehoben wird.“

Ez az utolsó mondat a H. T. 74. §-ból hiányzik,

*Első közlemény a Polgári Jog januári számában.